

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštne stroški. „Soča“ z „Gosp Listem“ in „Primorceem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržni ulici (Moreato) 12, II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šestorostopno potit-vrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. Posamične številke se prodajajo po 2 kr. Rokopisi se ne vračajo.

Razgled po svetu.

Avstrijske dežele. — (Deželni maršal doljneavstrijski) grof Kristijan Kinsky se je odpovedal. Mož je sicer nemški liberalec, a se je liberalni večini hudo zameril, ker ni hotel kratiti govorniške svobode protisemitskim poslancem.

— (Češki socialisti na Dunaju so se ločili od nemških tovarišev, ker zadnji so se izjavili za centralizem.

— (Cesarica Elizabeta) dospela je v nedeljo na Korfu. Na tem divnem otoku v Egejskem morju ima naša cerarica krasno vilo, v kateri biva vsako leto po nekaj časa. Po dohodu sta jo obiskala grški kralj in princ Waleski.

— (Na Češkem je več srednjih šol, katere vzdržujejo bodisi mesta ali pa zasebna društva. Zadnji čas je pa vlada podržavila dve češki in dve nemški gimnaziji. To je sicer nekaj, a zakaj vlada nič ne stori za češki narod v Moravi in Šleziji? Zakaj mora „Matice školska“ vzdrževati v Opavi češko gimnazijo, katero obiskuje že nad 500 dijakov? Tam naj vlada pokaže svojo naklonjenost do češkega naroda!

— („Matice školská“) je silno važno šolsko društvo, za katero vrli narod češki žrtvuje leto za letom velikanske svote. Ravno kar se je vršil v Pragi občni zbor, kateremu so bili predloženi računi za preteklo leto 1892. V teh računih čitamo, da je družba imela 180.000 gld. dohodkov. To je požrtvovalnost! S takimi svotami se dá že nekaj storiti za narod!

— (Opremembah v ministerstvu) se še vedno širijo razne vesti. Levovski dopisnik „W. Allg. Ztg.“ pravi, da grof Taaffe je pripravljen se en ministerski sedež prepustiti Poljakom in sicer trgovinsko ministerstvo; markiz Bacquehem bi v tem slučaju postal minister za notranje posle.

— (Bolgarski knez) Ferdinand bil je 10. t. m. v avdijenci pri našem presv. cesarju; navzoč je bil tudi prvi bolgarski minister Stambulov.

— (Češkemu namestniku) grofu Thunu se stališče baje čedalje bolj maja. Uzročil je namreč s svojo neprevidnostjo velikanski odpor mestnega zastopa praškega ter celega naroda. Pri neki drugi priliki se je pa očitno postavil na nemško stran, česar bi ne bil smel storiti.

Ogersko. — (Ogrska vlada) je zadnji čas dosegla pohvalo jako dvomljive vrednosti, namreč: Košut jo je hvalil. Dejal je namreč neki deputaciji Madjarjev, da vsak Madjar bi moral podpirati sedanjo vlado, zlasti njeno cerkveno politiko. Takó daleč so dozorele razmere na Ogerskem!

— (Ubogi Slovaki), katerih je 3 milijone, silno veliko trpé pod kruto vlado madjarske oholosti. Kake razmere vladajo na Slovaškem, priča sledeča prigodba: V Modri so hoteli slovaški rodoljubi prirediti veselico, kakoršne so v navadi po naših čitalnicah. Toda župan je veselico prepovedal, ker ni bilo na sporedu nič madjarskega.

Župan je dejal, da ideja madjarske države in madjarskega jezika se mora povsod pospeševati, kar bi se pa ne doseglo s čisto slovaškimi predstavami in veselici. Zahteval je, da se mora v spored sprejeti tudi kaka madjarska točka in vabilo da se mora tiskati tudi v madjarskem jeziku. Proti tej modrosti madjarskega hlapca so se slovaški rodoljubi pritožili na ministerstvo. Turške razmere!

— (Gornje-madjarsko kulturno društvo), ki deluje za pomadjarjenje Slovakov in ogerskih Rusov, namerava ustanoviti dve gledališki družbi, ki bi pospeševali madjarovanje. Isto društvo je obljubilo tudi po 50 gld. nagrade vsakemu učitelju, ki dokaže kake posebne uspehe svojega delovanja za madjarstvo.

Hrvaško. — (Nezavisno časnikarstvo) na Hrvaškem ima hude čase. Vlada ga strahovito preganja; z vsakdanjimi zaplembami hoče ga uničiti. Vrhu tega vlada pleni nazavisne časopise takó, da jih na pošti ustavi in pobere že do 5. popoldne, dočim se uredništvu zaplemba naznani še le sledečega dne. „Obzor“ se je vsled tega pritožil v Budimpešto, a še odgovora mu niso dali. Taka krutovlada se na more trajno vzdrževati!

— („Starčevićev dom“) v Zagrebu bo še veliko veličastnejši, nego se je mislilo s početka, kajti darovi prihajajo v prav odličnem številu, kakoršnega se sprožitelj te lepe misli niti nadejali niso. Te dni smo čitali, da sta baron Dragan Vranicany in njegova soproga Ivka darovala v ta namen 1000 gld.

— (Vladika Strossmajer) zadnji čas nekoliko boleha. Častitljivi starček je v svoji pozni starosti doživel vesele dni, doživel je združitev najboljših hrvaških sinov pod eno in isto ter edino pravo bojno zastavo. Narod hrvaški je pa dokazal uprav v preteklih dneh, kakó visoko čisla, kakó ljubi svojega velikega sina, svojega slavnega Strossmajerja. O priliki njegovega godú (sv. Jožefa) dobil je namreč Strossmajer toliko brzojavnih častitk, da sta jih zagrebška dnevnik „Hrvatska“ in „Obzor“ prinašala nekaj dni. Slava Mu!

— (Reška gimnazija) bo bržkone premeščena v Sušak. Župan Račić je baje že kupil svet, kjer se bo zidalo gimnazijsko poslopje. — Ako že mora hrvaška gimnazija iz Reke ven, je vsekakor bolje, da pride na Sušak, ki se nahaja tikoma Reke, nego da bi se premestila kam daleč proč, n. pr. v Ogulin ali Sinj, kakor se je pisalo.

— (V Varaždinu) vršil se je v nedeljo komers v proslavo združenja obeh opozicij. Udeležba od vseh strani bila je ogromna. Napitnice, med temi Strossmajerju in Starčeviću, so bile nandušeno sprejete. Slovenski govoril je dr. Omulec.

Zunanje države. — (Portugalskega kralja) napadel je neki blazen človek s palico; udaril ga ni, le žugal in kričal je.

— (V Rimu) so razkrili dragocen

spomenik bivšemu finančnemu ministru Kvintinu Selli.

— (V Milanu) vršil se je shod italijanskih radikalcev, ki so protestovali proti temu, da vlada prikriva znane sleparije pri raznih bankah.

— (Na Srbskem) vrše se obžalovanja vredne borbe med vladnimi mogotci in večino zavednega naroda. V deželi vlada velika nezadovoljnost in vihu tega še revščina. Mladi kralj Aleksander bi imel v enem letu sam prevzeti vlado, a prestol se mu prav nevarno maje. Razumništvo je skoro vse silno pokvarjeno in sebično. Državne blagajne so prazne, da uradniki že zopet ne dobivajo plače. Zató vlada išče posojilu pri tujih židovskih bankirjih. — Zdaj zboruje skupščina; sej se udeležujejo le liberalci, radikalci pa ne, ker za nje ne veljajo ustavne pravice.

— (V italijanski zbornici) interpeloval je znani žid, poslanec Barzilaj, ministra zunanjih poslov o razpustu mestnega zastopa tržaškega. Kaj to Italijo briga?

— (V angleški zbornici) razpravljajo se zdaj predloge zakona, s katerim se uredé pravice in dolžnosti Ircev do skupne kraljevine; irsko kraljestvo, kjer večina prebivalstva je katoliška, dobi večjo samoupravo in prostost. Irce so se veliko desetletij neprestrašeno borili proti Angležem.

— (Švedsko in Norvežko) sta dve najsevernejši kraljestvi v Evropi; obé sta druga poleg druge na Škandinavskem polotoku, sta med seboj neodvisni, le vladarja imata skupnega t. j. takozvana personalna unija. Zadnji čas so se začeli oglašati razni nezadovoljni življi, ki hočejo odpraviti tudi to vez med obema kraljestvoma.

— (V Belgiji) pride v zbornici na dnevni red predloga o splošni volilni pravici. Delavci, katerih je tam silno veliko, se pripravljajo na raznotere demonstracije, ako se predloga zavrže.

Goriške novice

Dunajski nadškof kardinal Gruscha bil val je v gosteh pri prevzvišenem knezo-nadškofu goriškem od prejšnjega torka do preteklega ponedeljka. Visoki gost si je ogledal v spremstvu svojega gostitelja razne kraje naše lepe okolice.

Častitka goriškega mestnega zastopa na sv. Očeta o priliki 50-letnice njegovega škofovanja bila je krasno izdelana na pergamentu ter vložena v dragocen okvir. Delo je stalo okoli 300. gld. „Corriere“ se je silno repenčil proti tej častitki; zató je dobil na svojo stran par starašin, ki nise bili zadovoljni, da bi se ta strošek plačal iz mestne denarnice. Na to je župan izjavil, da plača vseh 300 gld. iz svojega žepa. — Častitka je bila že odposlana v Rim. „Corriere“ je nekako zmagoslavno naznanil, da vsi starašine častitke niso podpisali. Žid Dörfles je seveda ni podpisal. In ako bi to

storil, mi bi svečano protestovali proti takim židovskim igračam. — Uprašamo pa, čemu se židovski „Corriere“ toliko utika v vse katoliške zadeve? Kdaj se mi brigamo za židovske zadeve v sinagogi?

Mestne volitve v Gorici začele so v torek; volil je tretji razred, danes pa voli drugi razred. Tretji razred volil je letos enega samega kandidata. Izvoljen je bil „Corrierov“ ljubljenec Giorgio Bombič, ki se pa piše z g na koncu. Protikandidat bil je drugi „Slovenec“ dr. Pittamitz, ki se šteje bolj med „zmerne“. Volitve se je udeležilo 270 volilcev; Bombič je dobil 164 glasov.

Slovenci se za te volitve nismo brigali. Uzroki so znani. Pride čas tudi za nas! Pri sedanjih razmerah bilo bi abotno od nas, ko bi se brigali za te volitve; škoda je za vsakršno žrtev, katero obrnemo lahko v boljše namene.

O volitvah v 2. in 1. razredu bomo poročali v prihodnji „Soči“.

Mestno starašinstvo goriško imelo je učeraj teden tajno sejo, iz katere naznanjamo sledeče sklepe: Trije mestni stražniki dobili so vsak po 10 gld. nagrade ter 50 gld. za izredna opravila. — Udovala po nesreči umrlega sluge na goriški realci, Puspana dobila je 50 gld. miloščine. — Mestnemu računovodju Bresca (Breška, ta priimek nahaja se marsikje med Slovenci) dovolil se tretja petletnica. — Raznim dijurnistom in praktikantom zboljšala se je plača. — Sklenilo se je, razpisati službo mestnega inženirja z letno plačo 2000 gld. in 200 gld. doklade.

Deželni zbor goriški bo imel svojo četrtto sejo prihodnji četrtek 20. t. m. ob 4. popoldne. Na dnevnem redu bodo tri poročila deželnega odbora. Dr. N. Tonkli bo poročal o računskih sklepih za l. 1892. vseh zalogov, ki so v deželni upravi. — Dr. Verze gnassi bo pa poročal o novi cestni postavi in o postavi zastran ribjega lova v medzemskih vodah. — V tej seji pride torej na dnevni red važna točka o novi cestni postavi. Kakó potrebna nam je enaka postava, razvideli so čitatelji zadnje „Soče“. Naj bi se torej ta cestna postava še v tem zasedanju srečno rešila, kar smemo od deželnega zbora, zlasti z ozirom na ravnokar dovršene volitve cestnih odborov, vsekakor pričakovati.

Goriški ognjegaseci so dobili pretekli teden iz tovarne v Ulmi veliko raztegljivo lestvo na vozu. To je zopet lep napredek! Taka lestva je ob kakem požaru velika dobrota. Vzdigne in raztegne se s strojem do tolike višave, da seže najvišji hiši do viha, ž njo vred raztegne se po potrebi tudi vodna cev, ki je ondi vedno pritrjena. Takó more priti ognjegasec od zunaj poslopja do poljubne višave ter skozi okna moriti požar z vodo. — Goriški ognjegaseci so spretni v svojem človekoljubnem poslu, tudi s potrebnimi pripravami so dosti dobro oskrbljeni, še — vode naj bi imeli v obilnosti, pa bi bilo vse v redu.

V goriškem gledišču se predstavljajo zdaj italijanske operete. Dočim je bilo gledišče v postu, ko so se predstavljale nemške operete, skoro vedno polno, je zdaj narobe skoro vedno prazno, kakor pripoveduje „Corriere“ nekako obupnim načinom. — Zakaj ta razloček? Evo: Italijanov v Gorici je veliko premalo, da bi mogli sami polniti gledišče. Ker pa gledališko umestnost ponižujejo in kujejo v spono svoje politike, sovražne ysemu, kar ni italijansko, branijo s tem vstop v gledišče vsem Slovencem in deloma tudi Nemcem. To je uzrok, da je gledišče prazno in da igralci ter pevci odhajajo s prevaranim srcem in praznim želodcem nazaj domov v blaženo deželo onkraj Idrije in Raše.

Seneni trg. — Mestno starašinstvo goriško sklenilo je že pred več časom, da preloži seneni trg k Rudeči hiši. Ta sklep se do danes še ni izvršil. — „Corriere“ od sobote je zaradi tega hud na mestne očete, češ, da vsled tega ima mesto veliko gmotno škodo. Veliko dobrega sena, pravi „Corriere“, dobivamo iz hribov; a vse to seno stehta se na javni tehtnici solkanski, ker je na sedanji seneni trg goriški predaleč. Zaradi tega pa naši hribovci ne plačujejo mestne takse za tehtnico in prostor. — Evo, kakó dobri, smo mi Slovenci in kakó rad nas ima celó židovski „Corriere“, kedar upajo izvleči iz naših žepov kak krajcar. Takrat znajo tudi slovenski in to celó prav dobro.

Naši Slovenci naj torej na vsak način vozijo mimo solkanske tehtnice v Gorico tehtat svoje senó, da bi polnili prazne mestne blagajnice, ako pa zahtevamo Slovenci v Gorici ljudskih šol za svoje otroke, tedaj nas pošiljajo — v Solkan. Taki so! Naš denar jim diši, nas pa sovražijo, kolikor je le mogoče!

Vode nimamo! — Ta klic postaja v Gorici že nekako glas obupajočih potnikov v puščavi. Naši mestni očetje pa ne vedo, kakó bi pomagali; od besed od dejanj jim je dolga, težavna pot. Veliko se govori, razpravlja in piše, veliko denarja požirajo načrti in komisije, a vode ni od nikjer.

Tudi v zadnji seji bil je govor o tem znamenitem uprašanju za goriško mesto. Dediči pokojnega Trippa so namreč ponudili goriškemu mestu svoje pravice do potoka Mrzleka. Ponudba se je izročila v pretres pravnemu odseku.

Povožena žena. — Naša goriška gospóda, ki imá svoje konje in kočije, se malo briga za prepoved, da se po mestu ne sme hitro voziti. Zató se dogajajo razne nesreče. Tudi učeraj teden je neka kočija pvozila ubogo ženico v Glediški ulici, konji in kola šli so čez njo. Usmiljene roke so ženico takoj odnesle v bližnjo glediško kavarno in potem v Kürnerjevo lekarno, kjer so ji obvezali rane. Upati je, da žena ozdravi.

Enakopravnost. — Vsa županstva ajdovskega kraja podala so prošnjo sl. c. kr. okr. glavarstvu v Gorici, da bi dopisovalo z občinami vedno v slovenskem jeziku. — Na to so vsa županstva prejela okrožnico velesp. gospoda namestniškega svetovalca viteza Bosizia z dne 10. t. m., s kojo zagotavlja, da se bode prizadeval, kolikor bo le mogoče, ustrezati izraženi želji. Prošnjo županstev in to okrožnico priobčimo v eni prihodnjih števil „Soče“. Za danes izrekamo gospodu namestniškemu svetovalcu le javno zahvalo za to okrožnico, ki priča, da: „kdor prosí — nosí.“ Kdor pa molčí — trpi in prav mu stoji!

Begunec. — Peter Krizamič, lovec pri 20. bat., ki je zdaj v Gorici, pobegnil je čez mejo v Italijo. Učeraj teden se je oglasil pri redarstvu v Vidmu; bil je praznično opravljen in z bodalom prepasan. Silo je imel!

Naše železnice. — V ponedeljek je došel v Trst trgovinski minister markiz Baquehem. To priliko ste porabili občini Trzič in Červinjan, da ste poslale v Trst k njemu deputaciji, ki ste ga zahvalile za naklonjenost furlanski železnici. — Tudi naš deželni glavar prevzvišeni gospod Franc grof Coronini šel je v spremstvu deželnega odbornika Pajerja v Trst, kjer je imel z ministrom pogovor o naših železniških željah in potrebah. Upajmo, da njiu pot v Trst ni bila brez pomena za našo deželo.

Poštni pečat v Čepovanu. — Čitateljem našim je znano, da so se vrli Čepovanci pritožili na poštno vodstvo proti imenu „Chiapovano“, ki stoji v poštnem pečatu na prvem mestu. Poštno vodstvo je pritožbo zavrnilo z odlokom 13. marca št. 6998. češ, ker se krajno imé že od davnih časov v nemškem jeziku Chiapovano in v slovenskem Čepovan imenuje in je zatorej popolnoma opravičeno, da se v obojnih izrazih v poštnem pečatu rabi.

Modri možje ti tržaški jeziki oslovci! Od kdaj je Chiapovano nemške imé?! Zakaj je pa stalo v starem pečatu Čepovano? Ali je tudi to imé nemško? Katero teh dveh je tisto „nemško imé že od davnih časov“?

Poštno vodstvo pravi, da je opravičeno, ako se krajevna imena rabijo v pečatu v „obojnih izrazih.“ Zakaj pa cela vrsta pešt v čisto slovenskih krajih rabi le nemške napise? N. pr. Haidenschaft, Karfreit, Canale, Monfalcone, Ronzina, St. Daniel im Küstenlande?!

Državne podpore. — Vlada je dovolila 4000 gld. za zgradbo ali uravnavo naših cest, in sicer: 2000 gld. za cesto od Marije Celj v Zapotok in od tam v Vrhovlje; 1000 gld. za cesto od Plavj ob desnem bregu Soče v Kanal; 1000 gld. za izravnavo nevarnega klanca pri Medani.

„Corriere“, ki vsako malenkost presoja s svojega narodnostnega stališča, pravi: „Kakor se vidi, vse podpore dobé slovenski kraji, mi pa nič.“ — Uprašamo: Ali ni tudi Gorici v korist, ako se zboljšajo ceste v slovenskem delu dežele? Kaj ima Gorica od Furlanije? Sicer pa: ali nima Furlanija že zadosti cest? Ne smesite se pred svetom s takimi otročjimi opazkami!

Drobne novice. — 18-letni Vuga je v nedeljo večer trikrat z nožem ranil nekega mladiča Visintina; Vugo so zaprli. — Cirkus Amato došel je v Gorico. — predstave daje na svetu barona Codellija na cesti Franca Jožefa. — Goriški lovski batalijon pojde na Trbiž, trbižki (št. 7.) pride pa v Gorico; pri zadnjem so večinoma Korošci. — Živinsko sol prodaja solinski urad v Piranu po 1 gld. kvintal. To je ta teden objavil goriški magistrat vsem živinorejcem v Gorici. — Furlanski učitelji gradišćanskega okraja so danes teden ustanovili učiteljsko društvo. V slovenskih krajih že davno imajo taka društva! — „Rinnoyamento“ od srede ni bil zapljen. Čudež! — Obesil se je čevljar Jos. Kamensček v Rabatišču; vrv je pripel na žebelj stenske ure. Star je bil 40 let. Zapustil je ženo in dva otroka v največji revščini. — V Moši je neki Budin z nožem usmrtil 18-letnega Jos. Mavriniča, drugega tovariša Turela pa je nevarno ranil. — Majhen samokres (revolver) našel se je na Travniku v Gorici. Kje se dobí nazaj, pové iz prijaznosti naše uredništvo. — O nekem dvo boju v Gorici poročal je prvi tržaški „Piccolo“, za njim pa razni nemški in tudi slovenski listi. Trije italijanski listi goriški nič ne vedo o tem, mi pa tudi ne. —

Pri c. kr. kmetijskem poskušalšču v Gorici je razpisana služba aspiranta z letnim adjutom 500 do 600 gld.; po enem letu oddá se služba za stalno, ako bo prosilec zadoščal zahtevam te službe. Prosilec mora dokazati, da je dovršil kako višjo kmetijsko šolo in še posebe, da je večé v kemičnih raziskovanjih. Poleg tega mora znati eden deželni jezik: italijanski ali slovenski. Prošnje na poljedelsko ministerstvo treba je poslati po vodstvu imenovanega zavoda.

Ostala Slovenija

Trst in Istra. — (Mestni zastop tržaški) je presvetli cesar razpustil. Uradni odlok ne navaja nikakoršnih razlogov, zakaj se je to zgodilo. Ni dvoma, da je vlada imela dosti uzrokov za ta odločni korak, po katerem dobí vlada velik upliv na volitve, ki začno 8. maja.

— (Tržaški Slovenci) podali so prav veliko pritožb ali reklamacij proti volilnim imenikom. Ker so pa ta pritožbe bile spisane v slovenskem jeziku, jih na magistratu niso hoteli sprejeti, češ, da niso spisane v deželni jeziku. — Upajmo, da napoči kmalu čas, ko se naša lepa slovensčina ne bo na takó žaljiv način prezirala v domači hiši!

— (Dunajski vojaški list) „Reichswehr“ je prav trdo prijel tržaška lista „Piccolo“ in „Indipendente“, katera imenuje naravnost irredentska. Pisala sta namreč jako rezko a nerensnično in obrekujoče o c. kr. vojski. „Reichswehr“ pravi, da sistematično hujskata prebivalstvo proti c. kr. vojski. Ker se tega dalje trpeti ne sme, pozivlja merodajne kroge, naj začno vršiti svojo dolžnost, da ne bo prepozno. Veseli nas ta glas odličnega vojaškega lista. Morebiti se vendarle odpró oči tamkaj, kjer imajo moč, da lahko naredé mir, samó če nočejo.

— (Politično društvo „Edinost“) imelo je v nedeljo važno sejo odbora in zaupnih mož, v kateri se je vršil pogovor o bližajočih se volitvah v mestni in deželni zbor. Sprejela se je resolucija, da tržaški Slovenci morajo biti oprezni in da naj privolé v kak kompromis le tedaj, ako bi bil povsem dostojen veljave in ugleda slovenskega življa v Trstu. Prav!

Kranjsko. — (V Ljubljani) bodo imeli 18., 19. in 21. t. m. volitve v mestni zastop.

— („Zjedinjena Slovenija“) postala je v Ljubljani že nekako hudodelstvo. Tamošnji brzovjavni urad namreč ni hotel oddati stranki neke brzovjavke zaradi „nedopustne usebine“; v brzovjavki so stale namreč besede: „Zivela zjedinjena Slovenija!“

— (Nalezljive bolezni) so zadnji čas hudo nadlegovale prebivalce; vendar zdaj ponehujejo osepnice (koze) in ošpice ali marusklje; širi pa se oslovski kašelji, ki duši otroke, kakor pri nas na Goriškem v Drežnici pri Kobaridu. (Glej „Sočo“ od 7. t. m.)

— (V Brezjah na Gorenjskem), kjer je sloveča božja pot k „Mariji Pomagaj“, bodo zidali frančiškanski samostan. — Za novo cerkev daroval je ljubljanski kanonik dr. Čebašek zlato monstranco, ki je obložena z liserji; stala je 1800 gld.; izdelal jo je ljubljanski zlatar Kregar.

— (Novo deželno bolnišnico) bodo zidali v Ljubljani. Deželni odbor je razpisal dražbo raznih del, ki so preracunjena na okroglih 240.000 gld.

— (V Ljubljani) se osnuje zavod za slepce in gluhonemce. Poslopje bo stalo do 150.000 gld.; zidalo se bo z denarjem iz Holzapfel-ove zapuščine. Učni jezik bo slovenski. Ako bo kaj nemških otrok, pošljejo se v Gradec; v zameno pa se sprejme v zavod enako število slovenskih otrok iz slovenskega Štajerja.

— („Kranjska hranilnica“) v Ljubljani imela je lani 243.734 gld. čistega dobička, torej toliko, kolikor večina naših posojilnic niti prometa ni imela. Od te svote dovolil je občni zbor 150.000 gld. za zgradbo novega poslopja za sulferajnsko šolo.

— (Ljubljanski polk baron

Kuhn) premeščen je v Celovec. Govorilo se je, da isti polk bo premeščen v Gradec ali v Dubrovnik, kar se torej ni potrdilo.

Štajersko. — (Deželni zbor štajerski) namerava skleniti deželni zakon po katerem bi vse občine — torej tudi skoro 1/2 milijona Slovencev — morale z njim nemški dopisovati. Zadnja „Domovina“ pozivlja slovenske poslance, naj se odločno uprejo takemu nasilstvu zoper našo narodnost.

— (Okrajni šolski sveti) na južnem Štajerskem so takó osnovani, da smemo biti z njimi zadovoljni. To pa zopet ni po volji pangermanom v Gradcu; zato hočejo tudi okrajne šolske svete preosnovati takó, da dobé v njih več upliva Nemci in nemškutarji na južnem Štajerskem. — Ker je jasno, kakó neplemeniti nagoni bodo sodelovali pri sklepanju take premembe, zato upamo, da je presv. cesar ne potrdi.

— (V Vojniku), prijaznem trgu v Savinjski dolini, napravi 23. t. m. tamošnje bralno društvo „Edinost“ lepo veselico, pri kateri se bo predstavljala tudi igra „Župan“. — V istem trgu umrl je 24. marca za vodenico Nemeč Kirchmayer. „Domovina“ upa, da ta mož je bil zadnji nemški načelnik krajnega šolskega sveta.

— (Trbovlje) so ena največjih občin na južnem Štajerskem. Zató je občinski zastop, ki je letos prešel v narodne roke, poslal prošnjo presv. cesarju, da bi Trbovlje povzdignil v trg.

— (V Rajhemburgu) snujejo gasilno društvo z nemškim poveljstvom. „Domovina“ je huda zaradi tega in pravi, saj je g. Mrhar v Dolenjivasi pri Ribnici spisal slovenski pouk za ognjegasce, drugi tak pouk spisuje g. Ahčin v Ljubljani.

— (Rimske starine) so začeli izkopavati v Hajdini pri Ptujju. Našli so že mnogo grobov in dva krasna mozaik-tlaka (tlak, ki je sestavljen iz samih drobnih kamenčkov raznih barv). Grobišča preiskuje ravnatelj dvornega muzeja z Dunaja.

— (Židje se usiljujejo) že med Slovence na južnem Štajerskem. Neki M. Friedrich je silil na to, da bi ga sprejeli kot občana v Brstji pri Ptujju. — Ker se je pa nepostavno sklepalo v tej zadevi, je glavarstvo sklep ovrglo in Slovenci v Brstji so rešeni židovskega soobčana.

— (Zloglasni „sulferajni“) ima še vedno preveč upliva na južnem Štajerskem. Zadnji čas ste prejele njegove „judeževе groše“ zopet dve slovenski šoli, namreč v St. Petru pri Radgoni in pri Sv. Duhu v Ločah. Kaj takega je pri nas na Goriškem nemogoče!

— (V Št. Pavlu) v prekrasni Savinjski dolini so ustanovili „Bralno društvo“, ki šteje že okoli 40 udov. Predsednik je gostilničar Iv. Šribar. Društvo je pristopilo tudi k „Matici Slovenski“ in k „Družbi sv. Mohorja“.

— (V Žalcu) je bila velika veselica v korist šentrupertskim pogorelcem. Sodeloval je tudi tamburaški zbor „Celjskega Sokola“, ki je žel mnogo viharne pohvale.

(N a Ojstrom pri Trbovljah) dogodil se je pomemben slučaj. Dne 23. marca prišli so na Ojstro cigani-godci. Oni dan popival je doma kovač I. Govejšek. Ko zagleda cigane, veli jim, naj zagodejo kako okroglo, da bo plesal s ciganko. Ciganka se brani, da ne gre, ker je post in je prepovedano plesati; a kovač se norčuje: Kaj post, post je za tistega, ki nima novcev v žepu, jaz pa imam cvenk in me ne briga post. Res se je začel vrteti s ciganko, a mahoma se mu zavrti v glavi in telebi mrtev na tla. „Dom“.

— (Na graškem vseučilišču) je bilo v letošnjem zimskem tečaju upisanih 1525 slušateljev; med njimi 117 bogoslovcev, 520 pravnikov, 670 medicincev, 218 modroslovcev itd. Iz naše državne polovice jih je bilo 1266, iz Ogerske 210, inozemcev pa 49.

— (Slovenskih ljudskih šol) na Štajerskem je 254. V 50 šolah poučuje se slovensko-nemški, v 195 šolah je nemščina učni predmet, a v devetih se poučuje samó nemški. V tem oziru smo na Goriškem na boljem, ker pri nas se otrokom ni treba ubijati z nemščino, marveč uče se oni čas za življenje koristnejših rečij.

Ne v Ameriko. — Žalostna prikazen na Slovenskem, osobito v „slovenskih Goricah“ v štajerskem raju, je gotovo ta, da kar trumoma nepremišljenci potujejo čez širo moje v daljno Brazilijo, v južni Ameriki, sreče iskat! Ali jo dobe? Ta kužljiva sapa je privedla tudi že v Srednji Gašteraj, od koder je odpotovalo že dokaj družin. Kdor je priden, varčen in delaven, gotovo ne hlepi po ameriki sreči, ter ne verjame sleparskim agentom, ki na vse moč načine in z lažni ljudi begajo ter hvallijo ameriškansko podnebje. Ali je tam morda — obljubljen dežela, kjer se cedi mleko in med? Kaj jih neki žene tjekaj, da zapustijo svojo rojstno vas, kjer je, mislim, najboljše? „Ljubo domá, kdor ga ima!“ pravi pesnik. Zmoti jih hlepenje po bogastvu, ker nimajo o Ameriki pravih pojmov, zdravih nazorov, ter niti ne sanjajo, kako se tamkaj živi: mislijo, da jim bodo kar pečeni piščanci v grlo leteli, pa se silno motijo. No, od nas se selijo sicer najbolj močni ljudje, delavci, brez katerih niti kmet niti gospod ne more živeti. Ali jim pa v Ameriki ne bo potreba — delati? Kaj še, prav trdo bodo morali za delo prijeti, a na stara leta jih odženo zopet nazaj v stari svet — v občino. — Zakaj se pa raji ne selijo naši bogastvaželjni Slovenci v Bosno, kjer so zemljišča zeló po ceni, ter raje puščajo one prostore — Nemcem! Dandanes vse hlepi le po denarju, po bogastvu, poleg tega pa zgubi vero, Boga, ter pozabi ljubezen do bližnjega, domovine; da, celo rodbina in prijatelji se pri tem maliku čestokrat pozabijo. Naša ljuba domovina gotovo izgubi s tem mnogo čilih močij, ktere sé tudi v Ameriki zaradi prevelikega naraščanja ne bodo mogle razvijati! Zatorej se svetuje vsem Slovincem, da na vse kriplje branijo izseljevanje v Ameriko; ne verjemite onim bahatoustnim agentom, ter vedite, da so preteklo leto radi pomanjkanja 12.000 oseb nazaj v Evropo poslali. Bodimo oprezni! „Mir“.

Koroško. — (V Žabnicah) za Trebižem vršil se je 3. t. m. občni zbor slovenskega političnega društva. Vodil ga je sam predsednik preč. g. župnik Gregor Einspieler iz Podklostra. Žabniški župan g. Fruhtuk se je jako pritoževal proti nemčurstvu v ljudskih šolah.

— (V Celovcu) vršila se je 5. t. m. velika papeževa slavnost, katere se je udeležilo okoli 700 rodoljubnih Slovencev iz mesta in dežele. Slavnostni govor je imel škofov kapelan č. g. dr. A. Medved iz Maribora. Peli so pevci iz Kamnika na Krauskem. Cela slavnost dovršila se je v najlepšem redu. — Po veselici govoril je zopet dr. Medved, ki je pohvalil slogo koroških Slovencev in obžaloval neslogo krauskih. Prav lepó je govoril tudi g. Dragotin Hribar urednik in tiskar iz Celja.

— (Zadnji „Mir“) toplo priporoča ustanavljanje bralnih društev in ljudskih knjižnic, ki edino pripomorejo, da si vzgo-

